

ЦИА у Јужној Америци или зашто Бразил нема нуклеарну подморницу?

нов 2. 2015

Златко Богатиновски

Ако ме памћење добро служи, пре отприлике две и по године сам први пут налетео на информацију о плановима и договорима за израду прве бразилске подморнице на нуклеарни погон. Познати амерички портал „Defense News“ (од **1986.** године штампани недељник) који се бави војним питањима је, осврћући се на вест бразилског Министарства одбране у вези почетка производње нуклеарне подморнице, први пренео информацију светској јавности о томе.

Вест свакако вредна пажње, јер је овде, у ствари реч о првој јужноамеричкој нуклеарној подморници. Иницијатор читавог пројекта је била 2013. године Председница Бразила Дилма Русеф. Тада је врло задовољно и поносно изјављивала да са том подморницом Бразил улази у одабрани клуб земаља с нуклеарним подморницама, што је и истина, јер такву врсту подморница поседује само пет држава на свету – САД, Русија, Кина, Велика Британија и Француска. Очигледно је ствар огромног технолошког престижа у светским размерама имати нуклеарну подморницу.

Али не само технолошког, већ и војног и политичког. Бразил је члан БРИКС-а, па би поседовањем нуклеарне подморнице уравнотежио однос НАТО – БРИКС, и „изједначио резултат“ на 3:3. Сам БРИКС тиме бива још моћнији, јер од пет (у процедури већ и шест држава чланица БРИКСИ-а са Ираном) држава, три би поседовале ексклузиву „нуклеарног круга двојке“ (Русија, Кина, Бразил) што читавој причи даје посебну тежину.

Прва бразилска подморница на нуклеарни погон је требало да се гради у партнерству с Француском, и да буде завршена до 2023. године. Амбициозни програм прављења „домаће“ нуклеарне подморнице назван „ПроСуб“ је покренуо 2008. године тадашњи левичарски Председник Бразила Луис Инасио Лула да Силва.

Као део програма, Француска је требала да испоручи Бразилу четири конвенционалне подморнице (прва од четири конвенционалне „Scorpene“ подморнице би требало да буде испоручена бразилској морнарици у 2017. години) и помогне развој не-нуклеарних компоненти прве јужноамеричке подморнице на нуклеарни погон. **Подморница је требало да се гради у бродоградилушту у граду Итагуаи у близини Рио де Жанеира.**

Иначе, дизел-електрична подморница „Scorpene“ је дугачка скоро 75 метара и служи за разне мисије, укључујући и противподморничко ратовање, специјалне операције и прикупљање обавештајних података.

Бразил је усвојио технологију обогаћивање урана потребну за производњу нуклеарног горива и једноставно жели да га користи за погон подморнице. А САД – не желе, иако је Председница Дилма Русеф нагласила како је Бразил предан миру, али да такође треба средство војног одвраћања.

Што се финансирања пројекта тиче, планирано је да буде потрошено 7,8 милијарди реала (око 3,95 милијарди долара). Нове подморнице би требало да се користе за патролирање морском границом Бразила, чија је дужина 8500 км, као и за заштиту огромних залиха нафтних резерви у дубинама мора.

Фирме партнери у овом бразилском „послу столећа“, за Бразил су „Metallic Structures Construction Unit“, а за Француску „DCNS“. И ту је главна заклоњена. Да, „DCNS“ је онај исти „DCNS“ који је са руском фирмом „Рособороноекспорт“ закључио 2011. године уговор о испоруци два носача хеликоптера типа „Мистрал“, који знамо како су се завршили – због притиска САД.

Пошто Јужна Америка и Русија нису исто, тамо САД не врше никакав притисак на оне који им не одговарају и који их не слушају, већ **тајно вршљају**.

На то је недавно упозорио и бразилски правник Сиба Машадо тврдећи да је Америчка Централна обавештајна агенција (ЦИА) активна у неколицини јужноамеричких држава, где покушава да доведе до стања дестабилизације. Што се Бразила тиче, овај представник владајуће Радничке партије наводи да постоје очигледне везе између ЦИА, покрета који позивају на неповерење Председници Дилми Русеф, и главне опозиционе партије у земљи, Партије бразилске социјалдемократије (ПСДБ), Аисија Невеса, пораженог противкандидата Дилми Русеф на прошлогодишњим изборима за председника Бразила.

Није само Дилма Русеф мета ЦИА-е, већ и читав пројекат развијања подморница „ПроСуб“, који се развлачи, касни и стално наилази на нове препреке у његовом отпочињању. **ЦИА једноставно неће да дозволи Бразилу да развије сопствени нуклеарни програм.**

ЦИА, као најрадикалнији експонент Стејт департмента је директно одговорна за неуспех пројекта који би Бразилу омогућио да се домогне нуклеарне подморнице до 2023. године. Ако би се десио, како упозорава и сама Дилма Русеф, државни удар у Бразилу, пројекат „ПроСуб“ би једноставно нестао, а са њим и нетрагом прва бразилска подморница на нуклеарни погон.